

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) โดยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2546 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) และให้ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 420 โรงเรียน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2545 : 21); (สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2544 : 106)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี และมอร์แกน (Krecie and Morgan) ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 201 โรงเรียนและใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย

- พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
- ประสิทธิภาพของโรงเรียน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน และประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานพระนครศรีอยุธยาเขต 1 สด 2 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยปรับปรุงมาจากแนวคิดของฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy) และแนวคิดของวราภรณ์ วัฒนกุลเจริญ โดยมีข้อคำถาม 35 ข้อ มีลักษณะเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำแนกตามตัวแปรได้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน	จำนวน 6 ข้อ
2. การจัดการด้านการเรียนการสอน	จำนวน 11 ข้อ
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	จำนวน 18 ข้อ
- โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงนำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้
- 1 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ร้อยละ 0-20 ของพฤติกรรมด้านวิชาการ หรือน้อยที่สุด
 - 2 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ร้อยละ 21-40 ของพฤติกรรมด้านวิชาการ หรือน้อย
 - 3 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ร้อยละ 41-60 ของพฤติกรรมด้านวิชาการ หรือปานกลาง
 - 4 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ร้อยละ 61-80 ของพฤติกรรมด้านวิชาการ หรือมาก
 - 5 หมายถึง ระดับพฤติกรรมที่ปฏิบัติ ร้อยละ 81-100 ของพฤติกรรมด้านวิชาการ หรือมากที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดประสิทธิผลของโรงเรียนซึ่งปรับปรุงมาจากแนวคิดของมอท์ (Mott) และแนวคิดของอดุลย์ ก้อนทอง มีข้อคำถามทั้งหมด 25 ข้อ โดยมีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ จำแนกตามตัวแปร ได้ดังนี้

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง 5 ข้อ
2. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนมีทัศนคติเชิงบวก 6 ข้อ
3. ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่บีบบังคับได้ดี 9 ข้อ
4. ความสามารถในการแก้ปัญหาในโรงเรียน 5 ข้อ

โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง ผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 0-20 ของการดำเนินงาน หรือน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 21-40 ของการดำเนินงาน หรือน้อย
- 3 หมายถึง ผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 41-60 ของการดำเนินงาน หรือปานกลาง
- 4 หมายถึง ผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 61-80 ของการดำเนินงาน หรือมาก
- 5 หมายถึง ผลการปฏิบัติงาน ร้อยละ 81-100 ของการดำเนินงาน หรือมากที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการศึกษามาปรับปรุงเครื่องมือภายใต้แนวคิดคำปรึกษาหารือของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
2. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบ ปรับแก้ตามรายละเอียดของตัวแปรที่ได้นิยามไว้ในบทที่ 1 โดยผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโท จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่จบการศึกษาด้านบริหารการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหารการศึกษา
3. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 คน
4. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536 : 164) ได้ระดับความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา = 0.95

5. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาถึงโรงเรียนต่างๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือที่บัณฑิตวิทยาลัยออกให้พร้อมกับแบบสอบถามส่งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 ผ่าน

ศูนย์ส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามกลับคืนโดยใช้บริการไปรษณีย์ ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.09
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2546 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2546

6. การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจัดกระทำข้อมูลที่รวบรวมได้ตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือวิจัยแต่ละฉบับ
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับเครื่องมือวิจัยแต่ละชุด
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (Tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์และระเบียบวิธีทางสถิติที่ใช้
4. นำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows V. 12

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดกระทำข้อมูลและเลือกโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการตามระเบียบทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) บรรยายแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) บรรยายการกระจายของข้อมูล ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) บรรยายการแจกแจงของข้อมูล ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงพฤติกรรมใด แสดงว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเป็นแบบนั้น โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ของบุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายความว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายความว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายความว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายความว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายความว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

การตีความหมายจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลความหมาย
ของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน > 0.75 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลมาก

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน < 0.75 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน
วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) บรรยายแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
บรรยายการกระจายของข้อมูล ค่าความเบ้ (Skewness) ค่าความโด่ง (Kurtosis) บรรยายการแจกแจง
ของข้อมูลในการวิเคราะห์ถือว่าค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่
ในช่องใดแสดงว่า ประสิทธิภาพขององค์กรเป็นเช่นนั้น โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตาม
เกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด

การตีความหมายจากค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลความหมาย
ของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน > 0.75 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลมาก

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน < 0.75 แสดงว่ามีการกระจายของข้อมูลน้อย

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
(Pearson product – moment correlation coefficient)

การตีความหมาย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment
Correlation Coefficient) (อุททพงษ์ กัวยวรรณ. 2543 : 161) ระหว่างพฤติกรรมความเป็นผู้นำทาง

วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1 เขต 2 ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง .00 -.19 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง .20 -.39 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง .40 -.59 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง .60 -.79 มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่าง .80 -.100 มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

4. การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)